

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 17
QUYỂN THỨ 402
HỘI THỨ HAI

Phẩm
HOAN HÝ
Thứ 2

Bấy giờ, Thế Tôn biết các thế giới, các chúng hữu duyên, tất cả đến nhóm là: Trời, ma, phạm, hoặc các Sa-môn, hoặc Bà-la-môn, hoặc kiện-đạt-phước, hoặc a-tổ-lạc, hoặc các long thần, người phi người thấy, hoặc chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát trụ thân rốt sau, nói ngời tôn vị đều đến nhóm hội, bèn bảo cụ thọ Xá-lợi-tử rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đối tất cả pháp, đẳng giác tất cả tướng, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Khi ấy, Xá-lợi-tử vui mừng nhảy nhót, tức từ tòa dậy, đánh lễ hai chân, lệch che vai tả, gối hữu

chấm đất, chấp tay cung kính mà thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Vì sao Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đổi tất cả pháp, đẳng giác tất cả tướng, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật bảo cụ thọ Xá-lợi-tử rằng: Các Bồ-tát Ma-ha-tát nên đem vô trụ mà làm phương tiện, an trụ Bát-nhã Ba-la-mật-đa, sở trụ năng trụ chẳng khá được vậy. Nên đem vô xả mà làm phương tiện, viên mãn Bồ thí Ba-la-mật-đa, kẻ thí kẻ nhận và vật đem thí chẳng khá được vậy. Nên đem vô hộ mà làm phương tiện, viên mãn Tịnh giới Ba-la-mật-đa, tướng phạm không phạm chẳng khá được vậy. Nên đem vô thủ mà làm phương tiện, viên mãn An nhẫn Ba-la-mật-đa, tướng động không động chẳng khá được vậy. Nên đem vô cần mà làm phương tiện, viên mãn Tinh tiến Ba-la-mật-đa, thân tâm siêng nhắc chẳng khá được vậy. Nên đem vô tư mà làm phương tiện, viên mãn Tĩnh lự Ba-la-mật-đa, có ý vị không ý vị chẳng khá được vậy. Nên đem vô trước mà làm phương tiện, viên mãn Bát-nhã Ba-la-mật-đa, tướng các pháp tánh chẳng khá được vậy.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đem vô sở đắc mà làm phương tiện, nên tu tập bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng

giác chi, tám thánh đạo chi. Ba mươi bảy Bồ-đề phần pháp này chẳng khá được vậy.

Đem vô sở đắc mà làm phương tiện, nên tu tập không tam-ma-địa, vô tướng tam-ma-địa, vô nguyện tam-ma-địa. Ba đẳng trì này chẳng khá được vậy.

Đem vô sở đắc mà làm phương tiện, nên tu tập bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Tĩnh lự, vô lượng và vô sắc định chẳng khá được vậy.

Đem vô sở đắc mà làm phương tiện, nên tu tập tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ. Giải thoát, thắng xứ thấy đến biến xứ chẳng khá được vậy.

Đem vô sở đắc mà làm phương tiện, nên tu tập chín thứ tướng là: tướng đầy rần, tướng mũ nát, tướng khác đỏ, tướng xanh bầm, tướng mỡ muốt, tướng lìa tan, tướng hài cốt, tướng thiêu đốt, tướng diệt hoại. Các tướng như thế chẳng khá được vậy.

Đem vô sở đắc mà làm phương tiện, nên tu tập mười tùy niệm là: tùy niệm Phật, tùy niệm Pháp, tùy niệm Tăng, tùy niệm giới, tùy niệm xả, tùy niệm trời, tùy niệm thở vào ra, tùy niệm nhàm, tùy niệm chết, tùy niệm thân. Các tùy niệm này chẳng khá được vậy.

Đem vô sở đắc mà làm phương tiện, nên tu tập mười thứ tướng là: tướng vô thường, tướng khổ, tướng vô ngã, tướng bất tịnh, tướng chết, tướng tất cả thế gian chẳng đáng vui, tướng nhàm ăn, tướng dứt, tướng lìa, tướng diệt. Các tướng như thế chẳng khá được vậy.

Đem vô sở đắc mà làm phương tiện, nên tu tập mười một thứ trí là: khổ trí, tập trí, đạo trí, diệt trí, tận trí, vô sanh trí, pháp trí, loại trí, thế tục trí, tha tâm trí, như thuyết trí. Các trí như thế chẳng khá được vậy.

Đem vô sở đắc mà làm phương tiện, nên tu tập tam-ma-địa có tầm có tứ, tam-ma-địa không tầm có tứ, tam-ma-địa không tầm không tứ. Ba tam-ma-địa này chẳng khá được vậy.

Đem vô sở đắc mà làm phương tiện, nên tu tập căn chưa biết sẽ biết, căn đã biết, căn đủ biết. Ba căn vô lậu này chẳng khá được vậy.

Đem vô sở đắc mà làm phương tiện, nên tu tập quán chỗ bất tịnh, quán chỗ khắp đầy, Nhất thiết trí trí, xa-ma-tha, tỳ-bát-xá-na, bốn nhiếp sự, bốn thắng trụ, ba minh, năm nhãn, sáu thần thông, sáu Ba-la-mật-đa, bảy cửa thánh, tám đại sĩ giác, chín hữu tình cư trí, đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn, mười địa, mười hạnh, mười nhẫn, hai mươi tăng

thượng ý lạc, Như Lai mười lục, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng, ba mươi hai tướng đại sĩ, tám mươi tùy hảo, pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả, nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, tất cả tướng vi diệu trí, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả và bao nhiêu vô lượng vô biên Phật pháp. Các pháp như thế chẳng khá được vậy.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn mau chứng được Nhất thiết trí trí, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn mau viên mãn nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn mau viên mãn tất cả hữu tình tâm hành tướng trí, tất cả tướng vi diệu trí, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn nhổ tất cả tập khí phiền não, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn vượt Thanh văn và bậc Độc giác, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn trụ bậc Bồ-tát chẳng quay lui, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn được sáu thứ thần thông thù thắng, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn biết tất cả hữu tình tâm hành chỗ đến sai khác, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn hơn trí tuệ tác dụng của Thanh văn, Độc giác, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn được đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn đem một niệm tâm tùy hỷ vượt hơn tất cả Thanh văn, Độc giác có bao nhiêu Bồ thí, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn đem một niệm tâm tùy hỷ vượt hơn tất cả Thanh văn, Độc giác có bao tịnh giới, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn đem một niệm tâm tùy hỷ vượt hơn tất cả Thanh văn, Độc giác định, huệ giải thoát, giải thoát tri kiến, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn đem một niệm tâm tùy hỷ vượt hơn tất cả Thanh văn, Độc giác tinh lự, giải thoát, đẳng trì, đẳng chí và các thiện pháp khác, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn đem một niệm sở tu thật pháp vượt hơn thiện pháp tất cả dị sanh, Thanh văn, Độc giác, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn hành phần ít Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì các hữu tình phương tiện khéo léo, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, bèn được vô lượng vô biên công đức, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn cho sở hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, là các chướng ngại mau được viên mãn, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn được đời đời thường thấy chư Phật, hằng nghe Chánh pháp, được Phật giác ngộ, nhờ nghĩ nhớ dạy bảo dạy trao, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn được thân Phật đủ ba mươi hai đại trượng phu tướng, tám mươi tùy hảo, viên mãn trang nghiêm, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn được đời đời thường nhớ tâm Đại Bồ-đề đời trước trọn chẳng quên mất, xa lìa bạn ác, gần kẻ bạn lành hằng tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn được đời đời đủ đại uy lực, xô các ma oán, dẹp các ngoại đạo, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn được đời đời xa lìa tất cả phiền não nghiệp chướng, thông đạt các pháp tâm không quái ngại, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn được đời đời thiện tâm thiện nguyện, thiện hành nối nhau, thường không biếng bỏ, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn sanh nhà Phật, vào bậc đồng chơn, thường chẳng xa lìa chư Phật Bồ-tát, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn được đời đời đầy đủ tướng tốt đoan nghiêm chư Phật, tất cả hữu tình kẻ thấy vui mừng, phát khởi tâm Vô thượng Chánh đẳng giác, mau năng thành xong công đức bậc Phật, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn đem các thứ sức thắng thiện căn, tùy ý năng dẫn đồ cúng thượng diệu, cúng dường cung kính tôn trọng ngợi khen tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, khiến các thiện căn mau được viên mãn, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn viên mãn tất cả hữu tình sở cầu: uống ăn, áo mặc, giường ghế, đồ nằm, bệnh duyên chữa thuốc, các thứ hương hoa, đèn sáng, xe cưỡi, vườn rừng, nhà cửa, cửa lúa, ngọc báu, nghiêm cụ, kỹ nhạc và bao nhiêu các thứ đồ vui thượng diệu, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn khéo an lập hết hư không giới, pháp giới, thế giới tất cả hữu tình đều khiến an trụ Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn được phát khởi một niệm thiện tâm chỗ được công đức cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng chẳng cùng tận, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn được mười phương thế giới chư Phật, tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác các Bồ-tát chung cùng ngợi khen, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn một khi phát tâm tức năng khắp đến mười phương cõi đều như cát Căng-già cúng dường

chư Phật, lợi vui hữu tình, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn phát một tiếng tức năng khắp đầy mười phương cõi đều như cát Căng-già ngợi khen chư Phật, dạy bảo hữu tình, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn trong một niệm an lập tất cả hữu tình thế giới chư Phật mười phương Căng-già sa thấy đều khiến tập học mười thiện nghiệp đạo, thọ tam qui y, thọ trì cấm giới, tu bốn tinh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, được năm thần thông, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Muốn trong một niệm an lập tất cả hữu tình thế giới các Phật mười phương Căng-già sa thấy, khiến trụ Đại thừa, tu hạnh Bồ-tát, chẳng hủy các thừa khác, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Muốn nói giống Phật khiến chẳng dứt tuyệt, hộ nhà Bồ-tát khiến chẳng quay lui, nghiêm tịnh cõi Phật khiến mau thành xong, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn an trụ nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bốn tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không,

vô tánh tự tánh không, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn an trụ tất cả pháp chơn như, pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghi giới, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn giác biết tất cả pháp hết tánh sở hữu, như tánh sở hữu, không điên đảo, không phân biệt, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn giác biết tất cả pháp nhân duyên, đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên, vô sở hữu, bất khả đắc, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn giác biết tất cả pháp như huyễn, như mộng, như vang, như tượng, như bóng sáng, như ánh nắng, như không hoa, như thành tâm hương, như việc biến hóa, dụng tâm sở hiện, tánh tướng đều không, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn biết Tam thiên đại thiên thể giới mười phương Căng-già sa thủy, đại địa hư không, các núi, biển cả, sông hà, ao bầu, khe

hang, vũng hồ, đất nước lửa gió, các lượng cực vi, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn chẻ một lông ra làm trăm phần, lấy một phần lông cử hết nước trong Tam thiên đại thiên thế giới biển cả, sông hà ao bầu, khe hang vũng hồ để bỏ phương khác vô biên thế giới mà chẳng tổn hại hữu tình trong ấy, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát thấy kiếp lửa khởi khắp đất Tam thiên đại thiên thế giới, trời đất cháy suốt, muốn đem một hơi thở khiến tắt liền, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát thấy kiếp gió khởi Tam thiên đại thiên thế giới chỗ nương phong luân đánh bay vọt lên, sắp thổi Tam thiên đại thiên thế giới, núi Tô-mê-lô, núi Luân-vi thấy, các vật sở hữu nát bầy như hèm, muốn đem một ngón tay ngăn sức gió kia khiến tác chẳng khởi, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn ở Tam thiên đại thiên thế giới, một ngôi kiết già đầy rẫy hư không, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đem một lông bao lấy Tam thiên đại thiên thế giới, núi chúa Diệu cao, núi Luân-vi thấy các vật sở hữu ném khỏi thế giới

phương khác, vô lượng vô số vô biên mà chẳng tổn hoại hữu tình trong ấy, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đem một thực, một hoa, một hương, một tràng, một lọng thảy, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen mười phương đều như các cõi Căng-già sa, tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác và chúng đệ tử, không ai chẳng đầy đủ, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn bình đẳng an lập hữu tình các loại mười phương đều như cõi cát Căng-già, khiến trụ nhóm giới, nhóm định, nhóm huệ, nhóm giải thoát, nhóm giải thoát tri kiến; hoặc trụ quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề; cho đến hoặc khiến vào cõi Vô dư y Niết-bàn, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa năng như thật biết bố thí như thế được đại quả báo, nghĩa là như thật biết bố thí như thế được sanh đại tộc Sát-đế-lợi, hoặc sanh đại tộc Bà-la-môn, hoặc sanh đại tộc Trưởng giả, hoặc sanh đại tộc Cư sĩ. Bố thí như thế được sanh trời Bốn đại vương chúng, hoặc sanh trời Ba mươi ba, hoặc sanh trời Dạ-ma, hoặc sanh trời Đổ-sử-đa, hoặc sanh trời Lạc biến hóa, hoặc sanh trời Tha hóa tự tại.

Nương bồ thí đây được sơ tinh lự, hoặc đệ nhị tinh lự, hoặc đệ tam tinh lự, hoặc đệ tứ tinh lự. Nương bồ thí đây được định Không vô biên xứ, hoặc định Thức vô biên xứ, hoặc định Vô sở hữu xứ, hoặc định Phi tướng phi phi tướng xứ.

Nương bồ thí đây khởi bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi; được quả Dự lưu, quả Nhất lai, quả Bất hoàn, quả A-la-hán, hoặc Độc giác Bồ-đề, hoặc được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Năng như thật biết Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tinh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế được đại quả báo cũng lại như thế.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa năng như thật biết bồ thí phương tiện khéo léo như thế năng mãn Bồ thí Ba-la-mật-đa. Bồ thí phương tiện khéo léo như thế năng mãn Tịnh giới Ba-la-mật-đa. Bồ thí phương tiện khéo léo như thế năng mãn An nhẫn Ba-la-mật-đa. Bồ thí phương tiện khéo léo như thế năng mãn Tinh tiến Ba-la-mật-đa. Bồ thí phương tiện khéo léo như thế năng mãn Tinh lự Ba-la-mật-đa. Bồ thí phương tiện khéo léo như thế năng mãn Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Tịnh giới, an nhẫn, tinh tiến, tinh lự, bát-nhã phương tiện khéo léo như thế, đều năng viên mãn sáu Ba-la-mật-đa.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Vì sao Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, năng như thật biết bố thí phương tiện khéo léo như thế, năng mãi Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa? Tịnh giới cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, phương tiện khéo léo như thế năng mãi Tịnh giới cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Vì đem vô sở đắc làm phương tiện vậy. Nghĩa là Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành bố thí rõ thấu tất cả kẻ thí, kẻ thọ, tướng vật đem thí chẳng khá được vậy, nên năng mãi Bồ thí Ba-la-mật-đa. Tướng phạm, không phạm chẳng khá được, nên năng mãi Tịnh giới Ba-la-mật-đa. Tướng động, chẳng động chẳng khá được, nên năng mãi An nhẫn Ba-la-mật-đa. Tướng thân tâm siêng nhác chẳng khá được, nên năng mãi Tinh tiến Ba-la-mật-đa. Có loạn không loạn chẳng khá được, nên năng mãi Tĩnh lự Ba-la-mật-đa. Tánh tướng các pháp chẳng khá được, nên năng mãi Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành bố thí phương tiện khéo léo năng mãi sáu món Ba-la-mật-đa.

Như vậy, Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành tịnh giới phương tiện khéo léo, năng mãi sáu món Ba-la-mật-đa. Cho đến khi hành bát-nhã phương tiện khéo léo, năng mãi sáu món Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được công đức chư Phật quá khứ, hiện tại, vị lai, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đến bờ kia tất cả các pháp hữu vi vô vi, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đạt các pháp chơn như, pháp giới, pháp tánh, vô sanh, thực tế, quá khứ, vị lai, hiện tại, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn cùng ngăn mé sanh chẳng sanh quá khứ, vị lai, hiện tại, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn cùng tất cả Thanh văn, Độc giác mà làm dẫn đầu, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn cùng tất cả Như Lai kể thị giả gần, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn cùng tất cả Như Lai làm nội quyền thuộc, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được đại quyền thuộc, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được Bồ-tát thường làm quyền thuộc, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn tiêu tín thí cúng dường, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn xô ðe tâm xan tham, chẳng khởi

tâm phạm giới, trừ bỏ tâm giận dữ, xua đuổi tâm biếng nhác, lặng dứt tâm tán loạn, xa lìa tâm ác huệ, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn an lập tất cả hữu tình nơi việc thí tánh phước nghiệp, việc giới tánh phước nghiệp, việc tu tánh phước nghiệp, việc cấp thí phước nghiệp, việc có nương phước nghiệp, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được năm nhãn, chỗ gọi nhục nhãn, thiên nhãn, huệ nhãn, pháp nhãn, Phật nhãn, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn dùng thiên nhãn thấy hết thế giới chư Phật mười phương Căng-già sa thấy, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn dùng thiên nhĩ nghe hết chư Phật thuyết ra pháp yếu thế giới mười phương Căng-già sa thấy, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn như thật biết pháp tâm, tâm sở tất cả chư Phật mười phương cõi đều như Căng-già sa, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được nghe hết mười phương thế giới chư Phật thuyết pháp, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề mà chẳng dứt tuyệt, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn thấy tất cả cõi nước chư Phật mười phương quá khứ, vị lai, hiện tại nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đối quá khứ, vị lai, hiện tại mười phương chư Phật đã thuyết: Khế kinh, Ứng tụng, Thọ ký, Phúng tụng, Tự thuyết, Nhân duyên, Bản sự, Bản sanh, Phương quảng, Hy pháp, Thí dụ, Luận nghị; các Thanh văn thấy chưa từng được nghe, đều năng thọ trì thông lợi rất ráo, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đối quá khứ, vị lai, hiện tại mười phương chư Phật đã thuyết pháp môn, tự đã thọ trì thông lợi rất ráo, lại năng vì người như thật rộng nói, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đối quá khứ, vị lai, hiện tại mười phương chư Phật đã thuyết pháp môn, tự năng thực hành, lại năng khuyên người như thật tu hành, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đối mười phương Căng-già sa thấy thế giới tối tăm, hoặc thế giới trung gian, nhật nguyệt chỗ năng soi được vì làm ánh sáng, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đối mười phương Căng-già sa thấy vô lượng thế giới, hữu tình trong ấy thành tựu tà kiến, chẳng nghe danh Phật, danh

Pháp, danh Tăng, mà năng khai hóa khiến khởi chánh kiến nghe danh Tam Bảo, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đối mười phương Căng-già sa thấy thế giới hữu tình, dùng oai lực mình khiến kẻ mù năng thấy, kẻ điếc năng nghe, kẻ câm năng nói, kẻ cuồng được nhớ, kẻ loạn được định, kẻ nghèo được giàu, kẻ trần được áo, kẻ đói được ăn, kẻ khát được uống, kẻ bệnh được trừ lành, kẻ xấu được đẹp xinh, kẻ hình tàn được đầy đủ, kẻ căn khuyết được đầy đủ, kẻ mê ngất được tỉnh ngộ, kẻ mệt mỏi được an thái; tất cả hữu tình đẳng tâm hướng nhau như cha, như mẹ, như anh, như chị, như em, như bạn, như thân; nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đối mười phương Căng-già sa thấy thế giới hữu tình, dùng oai lực mình khiến kẻ ở ác thú đều sanh thiện thú, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đối mười phương Căng-già sa thấy thế giới hữu tình, dùng oai lực mình khiến kẻ tập ác nghiệp đều tu thiện nghiệp, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn đối mười phương Căng-già sa thấy thế giới hữu tình, dùng oai lực

mình khiến kẻ phạm giới đều trụ nhóm giới, kẻ chưa được định đều trụ nhóm định, kẻ có ác huệ đều trụ nhóm huệ, kẻ không giải thoát đều trụ nhóm giải thoát, kẻ không giải thoát tri kiến đều trụ nhóm giải thoát tri kiến, kẻ chưa thấy đế được quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc Độc giác Bồ-đề, hoặc được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn học oai nghi thù thắng chư Phật, khiến các hữu tình xem thấy không nhàm, dứt tất cả ác sanh tất cả thiện, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, khởi suy nghĩ này: “Chùng nào ta được như voi chúa đi xem, dung nghi nghiêm nghị, vì chúng thuyết pháp”. Muốn nên việc này nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, khởi suy nghĩ này: “Chùng nào ta được thân ngữ ý nghiệp tùy trí huệ hành đều được thanh tịnh?”. Muốn nên việc này nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa khởi suy nghĩ này: “Chùng nào ta được chân đi chẳng bấn đất, lượng cao chùng bốn ngón

tay, tự tại mà đi?”. Muốn nên việc này nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa khởi suy nghĩ này: “Chùng nào ta được vô lượng trăm ngàn trăm ức muôn ức trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Sắc cứu cánh cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, dẫn theo vây quanh đến cõi Bồ-đề?”. Muốn nên việc này nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa khởi suy nghĩ này: “Chùng nào ta được vô lượng trăm ngàn trăm ức muôn ức trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Sắc cứu cánh, nơi dưới cõi Bồ-đề đem thiên y làm tòa?”. Muốn nên việc này nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa khởi suy nghĩ này: “Chùng nào ta được ngồi trên mu chân dưới cõi Bồ-đề, đem các diệu tướng trang nghiêm nơi tay mà vỗ đại địa, khiến cho địa thần và các quyến thuộc đồng thời vọt lên?”. Muốn nên việc này, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa khởi suy nghĩ này: “Chùng nào ta được ngồi cõi Bồ-đề hàng phục chúng ma, chúng được Vô

thượng Chánh đẳng Bồ-đề?”. Muốn nên việc này, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa khởi suy nghĩ này: “Chùng nào ta được thành Chánh Giác rồi, đi đứng nằm ngồi tùy địa nơi chỗ đều thành kim cương?”. Muốn nên việc này, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa khởi suy nghĩ này: “Chùng nào ta xả quốc xuất gia, ngày ấy liền thành Vô thượng Chánh giác; cũng tức ngày ấy lại hiện quay xe diệu pháp, liền khiến vô lượng vô số hữu tình xa trần lìa cấu, sanh tịnh pháp nhãn; lại khiến vô lượng vô số hữu tình hết hẳn các lậu, tâm huệ giải thoát; cũng khiến vô lượng vô số hữu tình đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề được chẳng quay lui?”. Muốn nên việc này, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, khởi suy nghĩ này: “Chùng nào ta được Vô thượng Bồ-đề, vô lượng vô số Thanh văn, Bồ-tát làm chúng đệ tử, thuyết một thời pháp khiến vô lượng vô số chúng hữu tình chẳng khởi nơi tòa được quả A-la-hán; lại khiến vô lượng vô số hữu tình cũng chẳng khởi nơi tòa đối Vô thượng Bồ-đề được chẳng quay lui?”. Muốn nên việc này, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa khởi suy nghĩ này: “Chùng nào ta được thọ lượng vô tận, vô biên quang minh, tướng hảo trang nghiêm, kẻ xem không chán; dù lúc bước đi, hoa sen ngàn tép thường đỡ nơi chân mà khiến trên đất hiện ngàn dấu tròn; cất bước dạo đi đại địa rung động mà chẳng tổn hại hữu tình trên đất; khi muốn ngó lui cả thân đều chuyển theo; chỗ chân đi dậm tận mé kim cương như lượng bánh xe, đất cũng tùy chuyển?”. Muốn nên việc này, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa khởi suy nghĩ này: “Chùng nào ta được cả thân lóng đốt đều phóng quang minh, soi khắp mười phương vô biên thế giới, tùy soi chỗ nào vì các hữu tình làm đại nhiều ích?”. Muốn nên việc này, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa khởi suy nghĩ này: “Khi tôi được Vô thượng Chánh đẳng giác, nguyện cõi chỗ ở không có tất cả tham dục, giận dữ, ngu si các danh, hữu tình trong ấy trọn nên diệu huệ. Do sức huệ này chóng khởi nghĩ đây: Bồ thí, điều phục, an nhẫn, dũng tiến, vắng lặng, quán kỹ, lìa các buông lung, tu hành phạm hạnh, từ bi hỷ xả, chẳng nào hữu tình như cõi

Phật khác, đâu chẳng lành thay!” Muốn mãi nguyện này, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa khởi suy nghĩ này: “Khi tôi được Vô thượng Chánh đẳng giác, việc giáo hóa đã chu toàn, sau khi vào Niết-bàn Chánh pháp không có thời kỳ diệt tận, thường vì hữu tình làm lợi vui lớn”. Muốn mãi nguyện này, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, khởi suy nghĩ này: “Khi tôi được Vô thượng Chánh đẳng giác, nguyện cho thế giới mười phương Căng-già sa thấy, kẻ hữu tình nghe danh tôi quyết được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề”. Muốn mãi nguyện này, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát nếu muốn trọn nên vô lượng vô biên công đức này thấy, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, đã năng thành xong công đức như thế. Bấy giờ, Tam thiên đại thiên thế giới bốn Đại thiên vương đều rất vui mừng, đồng khởi nghĩ này: “Chúng ta ngày nay nên đem bốn bát phụng Bồ-tát này, như xưa Thiên vương phụng bát Phật trước”.

Khi ấy, Tam thiên đại thiên thế giới, trời Ba mươi ba, trời Dạ-ma, trời Đổ-sử-đa, trời Lạc biến hóa, trời Tha hóa tự tại đều rất vui mừng đồng khởi nghĩ này: “Chúng ta đều phải cấp hầu Bồ-tát như vậy, khiến cho hung đảng a-tổ-lạc tổn giảm, để các chúng trời người được thêm nhiều”.

Khi ấy, Tam thiên đại thiên thế giới, trời Phạm chúng, trời Phạm phụ, trời Phạm hội, trời Đại phạm, trời Quang, trời Thiếu quang, trời Vô lượng quang, trời Cực quang tịnh, trời Tịnh, trời Thiếu tịnh, trời Vô lượng tịnh, trời Biến tịnh, trời Quảng, trời Thiếu quảng, trời Vô lượng quảng, trời Quảng quả, trời Vô phiền, trời Vô nhiệt, trời Thiện hiện, trời Thiện kiến, trời Sắc cứu cánh đều vui mừng hơn hở, đồng khởi nghĩ này: Chúng ta nên thỉnh Bồ-tát như thế mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, quay xe diệu pháp, lợi vui tất cả.

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, tặng ích sáu thứ Ba-la-mật-đa. Khi ấy, các thế giới kia các thiện nam tử thiện nữ nhân thấy đều rất vui mừng, đồng khởi nghĩ này: “Chúng ta nên vì Bồ-tát như thế làm cha mẹ, anh em, vợ con, quyến thuộc, quen biết, bạn bè”.

Khi ấy, thế giới kia, trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Sắc cứu cánh vui mừng may mắn, đều khởi nghĩ này: “Chúng ta phải thiết lập các thứ

phương tiện khiến Bồ-tát này là phi phạm hạnh, từ sơ phát tâm cho đến thành Phật, thường tu phạm hạnh. Sở dĩ vì sao? Vì nếu nhiễm sắc dục, sanh nơi Phạm thiên hãy năng bị chướng, hưởng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên, Bồ-tát nào đoạn dục, xuất gia tu phạm hạnh, năng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chẳng phải kẻ chẳng đoạn”.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát vì quyết định có cha mẹ vợ con, các thân hữu ư?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Hoặc có Bồ-tát Ma-ha-tát có đủ cha mẹ vợ con, quyến thuộc, mà vẫn tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Hoặc có Bồ-tát Ma-ha-tát không có vợ con, từ sơ phát tâm cho đến thành Phật, thường tu phạm hạnh, chẳng hoại đồng chơn. Hoặc có Bồ-tát Ma-ha-tát phương tiện khéo léo, thị hiện thọ năm dục, nhằm bỏ xuất gia, mới được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Ví như thầy huyền, hoặc học trò y, giỏi nghề huyền thuật, huyền làm năm dục, với trong tự lung chung nhau khoái lạc. Nơi ý hiểu sao? Làm ra huyền này là có thật chẳng?

Xá-lợi-tử thưa: Bạch Thế Tôn! Chẳng thật.

Phật nói: Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát cũng lại như thế, phương tiện khéo léo, vì muốn thành thực các loại hữu tình nên hóa thọ năm dục. Nhưng Bồ-tát Ma-ha-tát này, với trong năm dục rất sanh nhàm ngán, chẳng bị năm dục làm nhiễm ô. Mà dùng vô lượng môn quở chê các dục: Dục là lửa dữ đốt thân tâm vậy; dục là uế ác dơ mình người vậy; dục là đầu sỏ ở cả ba đời thường làm hại vậy; dục là oán địch, đêm dài rình tìm làm suy tổn vậy; dục như cỏ đuốc; dục như quả đắng; dục như gươm nhọn; dục như đồng lửa; dục như đồ độc; dục như huyễn gạt; dục như giếng tối. Bồ-tát Ma-ha-tát dùng vô lượng môn tội lỗi quở mắng các dục. Đã khéo biết rõ tội lỗi các dục, lẽ đâu chơn thật thọ việc các dục. Chỉ vì làm nhiều ích hữu tình được giáo hóa, phương tiện khéo léo thị hiện thọ các dục.

HỘI THỨ HAI

Phẩm QUÁN CHIẾU

Thứ 3

Bấy giờ, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Các Bồ-tát Ma-ha-tát nên làm sao tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa nên quán như vậy: Thật có Bồ-tát, chẳng thấy có Bồ-tát, chẳng thấy danh Bồ-tát; chẳng thấy Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy danh Bát-nhã Ba-la-mật-đa; chẳng thấy hành, chẳng thấy chẳng hành. Vì có sao?

Xá-lợi-tử! Tự tánh Bồ-tát không, danh Bồ-tát không. Sở dĩ vì sao? Tự tánh sắc không, chẳng do không vậy. Sắc không chẳng phải sắc; sắc chẳng là không, không chẳng là sắc; sắc tức là không, không tức là sắc. Tự tánh thọ tưởng hành thức không, chẳng do không vậy. Thọ tưởng hành thức không, chẳng phải thọ tưởng hành thức; thọ tưởng hành thức chẳng là không, không chẳng là thọ tưởng hành thức; thọ tưởng hành thức tức là không, không tức là thọ tưởng hành thức. Vì có sao?

Xá-lợi-tử! Đây chỉ có danh rằng là Bồ-đề, đây chỉ có danh rằng là Tát-đỏa, đây chỉ có danh rằng là Bồ-tát. Đây chỉ có danh rằng đó là không. Đây chỉ có danh rằng đó là sắc thọ tướng hành thức. Tự tánh như thế vô sanh vô diệt vô nhiễm vô tịnh. Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế chẳng thấy sanh, chẳng thấy diệt, chẳng thấy nhiễm, chẳng thấy tịnh. Vì có sao? Chỉ giả lập khách danh, phân biệt nơi pháp mà khởi phân biệt. Giả lập khách danh tùy khởi ngôn thuyết, như như ngôn thuyết, như vậy, như vậy, sanh khởi chấp trước.

Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa đối như vậy thấy chẳng thấy tất cả. Do chẳng thấy nên chẳng sanh chẳng trước.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nên quán như vậy: Bồ-tát chỉ có danh, Phật chỉ có danh, Bát-nhã Ba-la-mật-đa chỉ có danh. Sắc chỉ có danh, thọ tướng hành thức chỉ có danh, tất cả pháp khác chỉ có danh.

Xá-lợi-tử! Như ngã chỉ có danh rằng đó là ngã, thật chẳng khá được. Như vậy hữu tình, mạng giả, sanh giả, dưỡng giả, sĩ phu, bổ-đặc-già-la, ý sanh, nho đồng, tác giả, khiến tác giả, khởi giả, khiến khởi giả, thọ giả, khiến thọ giả, tri giả, kiến giả cũng chỉ

có danh rằng là hữu tình cho đến kiến giả, thật chẳng khá được, vì chẳng khá được nên không vậy. Chỗ tùy thế tục giả lập khách danh, các pháp cũng vậy, chẳng nên chấp trước. Vậy nên, Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng thấy có ngã cho đến kiến giả, cũng chẳng thấy có tất cả pháp tánh.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, trừ huệ chư Phật, huệ tất cả Thanh văn, Độc giác chỗ chẳng năng kịp, vì chẳng khá được không vậy. Sở dĩ vì sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát này đối danh, sở danh đều vô sở đắc, vì chẳng quán thấy, vô sở trước vậy.

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, tên là khéo hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Xá-lợi-tử! Giả sử người và Đại Mục-kiền-liên đầy châu Thiệm bộ như lúa mè tre lau mía rừng thảy, sở hữu bát-nhã sánh bát-nhã của Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa trăm phần chẳng kịp một, ngàn phần chẳng kịp một, trăm ngàn phần chẳng kịp một, trăm ức phần chẳng kịp một, ngàn trăm ức phần chẳng kịp một, trăm ngàn trăm ức phần chẳng kịp một, số phần, toán phần, kế phần, dụ phần, cho đến cực số phần chẳng kịp một. Vì có sao? Vì bát-nhã

Bồ-tát Ma-ha-tát này năng khiến tất cả hữu tình vào Niết-bàn. Bát-nhã tất cả Thanh văn, Độc giác chẳng được như thế vậy.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa ở trong một ngày sở tu bát-nhã, bát-nhã của tất cả Thanh văn, Độc giác chỗ chẳng kịp vậy.

Xá-lợi-tử! Thôi châu Thiệm bộ, giả sử người và Đại Mục-kiền-liên đầy bốn đại châu, như lúa mè tre lau mía rừng thảy, sở hữu bát-nhã sánh bát-nhã của Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa trăm phần chẳng kịp một, ngàn phần chẳng kịp một, trăm ngàn phần chẳng kịp một, cho đến cực số phần cũng chẳng kịp một. Vì có sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát bát-nhã này năng khiến tất cả hữu tình tới vào Niết-bàn. Tất cả Thanh văn, Độc giác bát-nhã chẳng được như thế vậy.

Lại, Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa ở trong một ngày sở tu bát-nhã, bát-nhã tất cả Thanh văn, Độc giác chỗ chẳng kịp vậy.

Xá-lợi-tử! Thôi bốn đại châu, giả sử người và Đại Mục-kiền-liên đầy một Tam thiên đại thiên thế giới, như lúa mè tre lau mía rừng thảy, sở hữu bát-nhã sánh bát-nhã của Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-

nhã Ba-la-mật-đa trăm phần chẳng kịp một, ngàn phần chẳng kịp một, trăm ngàn phần chẳng kịp một, cho đến cực số phần cũng chẳng kịp một. Vì có sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát bát-nhã này năng khiến tất cả hữu tình tới vào Niết-bàn, tất cả Thanh văn, Độc giác bát-nhã chẳng được như thế vậy.

Lại Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa ở trong một ngày sở tu bát-nhã, tất cả Thanh văn, Độc giác bát-nhã chỗ chẳng kịp vậy.

Xá-lợi-tử! Thôi một Tam thiên đại thiên thế giới, giả sử người và Đại Mục-kiền-liên đầy rẫy thế giới chư Phật mười phương Căng-già sa thấy, như lúa mè tre lau mía rừng thấy, sở hữu bát-nhã sánh bát-nhã của Bồ-tát Ma-ha-tát hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa trăm phần chẳng kịp một, ngàn phần chẳng kịp một, trăm ngàn phần chẳng kịp một, cho đến cực số phần chẳng kịp một. Vì có sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát bát-nhã năng răn khiến tất cả hữu tình tới vào Niết-bàn. Tất cả Thanh văn, Độc giác bát-nhã chẳng được như vậy.

Lại Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa ở trong một ngày sở tu bát-nhã, tất cả Thanh văn, Độc giác bát-nhã chỗ chẳng kịp vậy.